

Onvervulde kinderwens hulpverlening

In het *FREYA MAGAZINE* staat steeds het aanbod vermeld van de Stichting Ambulante Fiom. Zo worden er op verschillende plaatsen in het land themabijeenkomsten georganiseerd voor mensen met vruchtbaarheidsproblemen. Ook worden er op verschillende plaatsen verwerkingsgroepen aangeboden voor mensen die ongewenst kinderloos zijn.

Vanaf het najaar van 2006 weet ik dat ik geen kinderen zal krijgen. Een paar maanden daarna kwamen wij toevallig op het spoor van zo'n verwerkingsgroep bij het Fiom. Voor ons is het volgen van deze groep een hele goede stap gebleken. Samen en ieder voor zich, kwamen we er sterker vandaan. Bij al het verdriet heeft deze groep toch veel positiefs toegevoegd aan mijn eigen leven en ons leven samen.

Voordat wij bij toeval op het Fiom stuitten, wist ik niets van het bestaan van het Fiom en de verwerkingsgroepen af. Vandaar dat ik hierover wat vragen stel aan Lia Miltenburg en Jeen van Beek. Zij begeleiden de verwerkingsgroep in Nijmegen.

Om te beginnen: buiten het *FREYA MAGAZINE* kom ik eigenlijk nooit de naam Fiom tegen, wat is het voor stichting en wat doen jullie?

De Fiom is een landelijke stichting met kantoren verspreid over het hele land. Maatschappelijk werkers geven begeleiding, advies en informatie over vragen rondom onbedoelde zwangerschap, adoptie, zwangerschapsverlies en ongewenste kinderloosheid. De begeleiding valt onder de reguliere hulpverlening en is daarom ook grotendeels kosteloos.

Vanwaar een verwerkingsgroep voor mensen met een onvervulde kinderwens?

Zo'n 15 jaar geleden (in '92) is dit aanbod van hulpverlening ontstaan.

De kar werd in eerste instantie getrokken door een maatschappelijk werker die zelf ongewenst kinderloos was. Vragen over dit onderwerp, pakte zij op.

Omdat ongewenst kinderloos zijn vaak zo ingrijpend blijkt te zijn voor mensen, ontstond er de behoefte bij de Fiom om het aanbod van individuele hulpverlening uit te breiden. Het ministerie ging akkoord met deze uitbreiding. Zo ontstonden de thema-avonden en de gespreksgroepen. In de thema-avonden komen een aantal dezelfde onderwerpen aan bod als in een verwerkingsgroep maar dan meer toegespitst op mensen die in behandeling zijn.

Odile van Eck, je kunt haar naam kennen van de twee boeken die zij over kinderloosheid schreef, was in het begin betrokken bij het ontwikkelen van het (aanbod van de Fiom) programma voor de verwerkingsgroep.

Wat is het doel van de verwerkingsgroep?

Doordat lotgenoten met elkaar kunnen uitwisselen is er herkenning en erkenning van elkaars ervaringen.

Veel mensen die ongewenst kinderloos worden, hebben de ervaring dat, ondanks de cijfers dat 1 op de 10 paren hiermee te maken krijgt, zij zelf die mensen niet tegenkomen. Zo breng je mensen met elkaar in contact.

Vaak voelen mensen zich geïsoleerd met hun verdriet over hun onvervulde kinderwens. Met de verwerkingsgroep wordt getracht dit isolement op te heffen. Op twee manieren: doordat mensen hun (verlies) rouw verwerken, kunnen zij weer meer open staan voor contact met hun omgeving. Daarnaast leren mensen om contact te maken over hun verlies en verdriet.

Wat moeten we ons voorstellen bij de gang van zaken in deze verwerkingsgroep?

In het programma zit een rode draad: mensen te leren omgaan met het feit dat hun kinderwens niet is vervuld. Het programma werkt toe naar het punt waarop je gaat kijken naar een andere invulling van je leven zodat je hierin opnieuw zingeving vindt.

In iedere bijeenkomst zit een vaste opbouw. Bij de start wordt er een ontspanningsoefening gedaan. Daarna wordt een thema besproken, dat vaak al aan de hand van huiswerkopdrachten is voorbereid. Hierdoor kun je uitwisselen met anderen wat je bezighoudt rondom je onvervulde kinderwens.

Het programma wordt natuurlijk aangepast aan de behoefte van de mensen die op dat moment de groep volgen. Het streven is om de kennis die er bij de begeleiders van het Fiom is over wat er gebeurt in een rouwproces als dit, zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij datgene wat de deelnemers bezighoudt.

Bij de behandeling van een thema kan een ieder over zijn/haar situatie vertellen. Groepsgenoten kunnen hierop reageren. Op deze manier kun je als deelnemer je verhaal kwijt en kun je leren om te gaan met de emoties die je situatie en het vertellen ervan, oproept.

Vaak wordt duidelijk dat de manier waarop je gewoonlijk met dingen omgaat, bij een ingrijpende situatie als ongewilde kinderloosheid, niet voldoet. Sterker nog, vaak keert het zich tegen je, word je erg ongelukkig of depressief. Dit komt doordat je probeert dit probleem op te lossen, zoals je dat met andere dingen in je leven gewend was. Deze dingen waren echter vaak niet zo ingrijpend als het feit dat je kinderwens niet in vervulling gaat. In de groep krijg je inzichten aangereikt die je tot nieuwe keuzes kunnen brengen. Je leert op een andere manier om te gaan met verdriet.

Lia Miltenburg en Jeen van Beek

hulpverlening

Wat hebben jullie mensen te bieden?

Ongewilde kinderloosheid is (heel) pijnlijk. Eén van je diepste wensen in het leven blijft on vervuld. Wij bieden mensen een proces aan om met deze verlieservaring te leren omgaan.

We bieden ontmoeting met andere mensen die in dezelfde situatie zitten.

Je leert te gaan staan voor jezelf en voor je leven: de schaamte van kinderloosheid voorbij. Daardoor kun je vervolgens keuzes maken met wie je het wilt delen en met wie niet.

We bieden de mogelijkheid dat je weer zin krijgt om je leven in te vullen, op jouw manier.

Wat heb je zelf te bieden aan mensen die deel willen nemen aan een groep?

We hebben veel weet van de betekenis van kinderloosheid, hoe het is om kinderloos door het leven te gaan en wat je daarin tegenkomt.

We worden met zulke diepe, zuivere en intense emoties en levensthema's geconfronteerd in het begeleiden van mensen met een on vervulde kinderwens, dat raakt onszelf ook diep. Vanuit de personen die we zijn, hebben we veel oog voor intense en grote levensthema's.

Kinderloosheid is in onze samenleving zo onzichtbaar. Ook staat kinderloosheid zo haaks op de levensfase waarin je zit, de levensfase waarin je bezig bent met vruchtbaarheid en voortplanting.

We hebben zelf op belangrijke kruispunten gestaan in ons leven, waarin we verstrekkende keuzes hebben gemaakt. We herkennen ons in de intensiteit en heftigheid van de gevolgen van een on vervulde kinderwens en willen daarin iets betekenen voor anderen.

Je groeit op met een sprookje, daarin kan de klad komen als het leven anders loopt. Je kunt (leren) dan je eigen sprookje herschrijven.

Waarom begeleiden jullie met z'n tweeën een groep?

Het is intensief werk. Het is fijn om elkaar te kunnen aanvullen. Als het kan, is het fijn om met een mannelijke en een vrouwelijke begeleider de groep te leiden. Het voegt toe dat alle deelnemers zich kunnen identificeren en gelijk uit de verf kunnen komen. Soms lijkt het dat kinderloosheid alleen vrouwen aangaat, maar dat is natuurlijk niet zo!

Het is ook niet zo dat de groep deelnemers alleen uit echtparen kan bestaan. Alleenstaanden zijn ook welkom! Voor herkenning is het wel belangrijk dat in de groep deelnemers meerdere alleenstaanden aanwezig zijn.

Denken jullie dat er mensen zijn die jullie niet bereiken met jullie aanbod?

Om te beginnen alleenstaanden of homoseksuele paren.

Daarnaast zijn er veel mensen die de stap niet durven te zetten om mee te doen aan een verwerkingsgroep omdat ze bang zijn dat het (heel) erg zwaar is. De ervaring is dat dit nou juist niet het geval is, dat je er juist lichter vandaan komt! Ook dat er veel gelachen wordt, naast dat er de nodige tranen vloeien.

Het is jammer dat niet méér mensen gebruik maken van het groepsaanbod.

En zo onnodig met hun verdriet blijven lopen. Uit onderzoek blijkt dat veel mensen uiteindelijk wel uit het rouwproces komen dat een on vervulde kinderwens met zich meebrengt. Maar waarom zou je er lang of in je eentje mee rond blijven lopen? Je voelt je vaak al een buitenbeentje, de wereld lijkt al zo om kinderen te draaien ...

Hebben jullie nog een boodschap voor mensen met een on vervulde kinderwens?

Waarom zou je zo lang alleen tobben met je rouwproces? Vaak zijn mensen uitgeput, fysiek en emotioneel, als ze uiteindelijk besluiten hulp te zoeken.

Geef toe dat je on vervulde kinderwens je heel erg bezighoudt, dat het rouwproces daarover heel erg ingrijpend is.

In deze leeftijdsfase is het meer maatschappelijk aanvaard en verleidelijk om veel te gaan werken of andere bezigheden te gaan ondernemen om het verdriet uit de weg te gaan.

(ter afsluiting van dit gesprek melden Lia en Jeen dat er in februari 2009 weer een groep, van 10 bijeenkomsten van start gaat)

Merita